

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA REDOVITA PRET-
PLATA DIN 30, DOBROTVORNA DIN 50. — ZA INO-
ZEMSTVO DIN 60. — OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA XI.

BROJ 20.

Sibenik, 16. svibnja 1940.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAČAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 23.121

Zapažanja

Latinska poslovica kaže: Pun željac ne uči rado. Daci dodaju: A prazan nikako.

Niko ne može poreći istinu, da se na pitanju želuca razbijaju mnoga pitanja, i da od pitanja želuca ovisti rasplet vrlo mnogih pitanja dobra i zla. Nismo rekli ono što govore materialisti, jer to ne možemo reći, život nas pobija, ali, da od pitanja gladnoga ili sitoga želuca ovisti rasplet mnogih i vrlo mnogih pitanja, to je jasno i razumljivo.

Kažu, i to vidimo u životu, da obilje vodi raskoš i rasipnost, a sve skupa stvara od ljudi samoživce, koji su neosjetljivi za društvene potrebe svoje sredine, ali je istina i to, da nemajući s oskudicom i glodovanjem ubija u čovjeku volju za mnogo dobro, posebno ono više duhovne naravi.

Ekonomski momenat vrlo odlučuje u dizanju i sruštanju praktičnih moralnih krepstvi kod našega čovjeka. Kod ne koga čovjeka, koji misli da se sve u životu zbiva po nekom čudnom zakonu sudbine i moranja, jasno, da to vidno nije opaziti. On misli da tako mera biti i ne promišlja da bi se uopće drukčije moglo i moralo odvijati. Ali onaj koji barem donekle znade uočiti uzroke toga društvenog zla, osjeća u svojoj nutrini zakon koji se diže proti zakonu u životu naših dana.

To su zakoni koje mi čitamo iz knjige dnevnoga života. Mi to osjećamo na terenu. To je kruh naš svagdašnji o koji lomi zube svaki čovjek komu je do boljih dana i sretnijega života našega čovjeka. Naravno, ko ne osjeća s drugim i koji nad potrebama ljudi odmahuje rukom nebrige i krajnjeg indiferentizma, niti to vidi niti radi toga tripi, a da bi što poduzeo na tome polju, nema ni govor.

Da li je to shvatljivo ili ne, a još manje, da li je to opravdano ili ne, mi samo to znamo, da čovjek dobre narevi, plemenite čudi i redom drugih odlika ljudstva i čovještva s patnjama, glodovanjem, uza sav žuljavi frud svojih ruku, iz godine u godinu, i duževno slab, postaje bez osjećaja za sve oko sebe, jer je i samomu sebi težak.

Bilo je kod našega čovjeka slijih i gladnjih godina. Kažu da je bilo vremena, kada je sav plod zemlje jedne godine posve podbacio.

Ne čemo biti ni suci ni proroci, ali, da fu fali blagoslova odozgora, sve nam se čini da pogadamo.

„Sile mraka neće pobijediti!“

8. t. mj. Sv. Otac Papa Pio XII., povodom primanja 4 hiljade hodočasnika, održao je govor, u kome je, među ostalim, kazao:

»Svijet je sve više u opasnosti od zaraže zla. Crkva je uvjerenja, da sile mraka ne će pobijediti. Sv. Otac pozvao je zatim hodočasnike, da se mole, jer nikad do danas molitva nije bila tako potrebna kao sada, pošto je svijet zatrovan lažima i izdajstvom i izranjen ispadima sile izgubivši duševni mir. Ako svijet ne može biti više raj, treba, u najmanju ruku, biti mjesto zajedničkog života ljudi. Neka bi Sveti Mihovio sišao s neba kao deonica mira i prognao u pakao rat, koji zahtjeva toliko suza.

Njemački napad protiv Belgije, Nizozemske i Luksemburga na Sv. Oca učinio je dubok i bolan utisak. Papa je ovim povodom uputio brzjavu vladarima napadnutih država, kojima im izražava svoje duboko uzbudjenje povodom događaja, kojih su žrtve te tri zemlje. Vladari su Papi zahvalili na simpatijama, koje je uputio njihovim narodima.

Vatikanski list »L' Osservatore Romano« donio je značajan članak svoga direktora grofa della Torre, u kome komentira posljednje događaje u Belgiji i Nizozemskoj. Članak jeписан u formi auk-

toritativnog tumačenja mišljenja vatikanskih političkih krugova. Oštvo osuđuje, kako sam list naziva, »nedostojan događaj«. Opširno razlaže pojedinosti ratnoga sukoba između Njemačke, Luxemburga i Nizozemske te kaže, da se ovaj čitav slučaj ne slaže ni s osnovnim zasadama civilizacije, ni s kršćanskom naukom. Sveti Otac Papa, koji je toliko nastojao, da se odriži mir u Evropi i da se rat ne širi, teško je dočekao nove vesti, koje su duboko pogodile njegovo srce. Na kraju grofa della Torre u ovom članku kaže, da Papa od svega srca moli Svevišnjega, da od tih strahota rata očuva Italiju.

Na ulicama Rima i drugih talijanskih gradova od fašističke omladine spaljen je »L' Osservatore Romano« zato, što je osudio njemačku invaziju Belgije i Nizozemske, a oni Talijani, koji su odbili, da izvrše primjerke lista, bili su tvorno napadnuti. Katolički krugovi međutim reagiraju. U Sieni je došlo do velikih katoličkih manifestacija.

Usprkos ovih demonstracija »L' Osservatore Romano« hvali »junačko držanje Belgije, Nizozemske i Luksemburga protiv njemačkog napadaja« i njemački totalni rat označuje kao »bezobzirni rat do istrebljenja«, koji se provodi bez poštivanja međunarodnoga ratnog prava u suprotnosti sa svim kršćanskim načelima.

Proširenje rata na Zapadu Evrope

Otkako je izšao zadnji broj našega lista, zibili su se u Evropi, preko noći i nediano, događaji, koji su uzbudili čitavu svjetsku javnost. 10. t. mj. u 3 s. ujutro njemačke čete sa svom žestinom i u ogromnom broju provalile su u Belgiju i Nizozemsku te zauzele Luksemburg. Istodobno njemačko zrakoplovstvo napalo je sve važnije aerodrome i mnoge gradove, pa čak i otvorene, u Nizozemskoj, Belgiji i sjevernoj Francuskoj. Bomba iz aviona pale su i na jednu žensku kliniku. I nad jugoistočnom Engleskom u par navrata vodile su se žestoke borbe u zraku. Osim borbe na pojedinim frontovima vodile su se borbe i u pozadini. U cijeloj Belgiji i Nizozemskoj stupila je naime u akciju »pete kolone«, koja se priključivala broj-

nim njemačkim četama, sruštenim iz aviona pomoću padobrana. S članovima »pete kolone« i padobrancima vodene su ulične borbe u pojedinim mjestima. Belgijci, nizozemske i francuske vlasti poduzele su niz mjera, da se osuđeti ova njihova akcija u pozadini i da se ti brojni padobranci učine neškodljivima. Na tisuće je interniranih i uapšenih sumnjivih lica.

Njemačka vlada u svom memorandumu, koji je saopšten Belgiji, Nizozemskoj i Luxemburgu, izražava da je već uslijedio sam napadaj, prilikom ovoga svog novog napadaja na neutralne države, izjavila je, da je ovu akciju bila prisiljena poduzeti, eda uzme pod zaštitu njihovu neutralnost, jer da su saveznici spremali preko njih napadaj na Njemačku. No čini se, da se

Njemačka odlučila na ovaj posljednji korak protiv ovih triju malih neutralnih država, eda bi što prije postigla svrsetak rata, jer predobro zna, da radi oskudice u materijalu nije u stanju voditi dulji rat. K tomu još njemačko vrhovno zapovjedništvo, ohrabreno uspjesima, koje je njemačko zrakoplovstvo zabilježilo u Norveškoj, nuda se, da će pomoći zrakoplovstvu osigurati brzu pobjedu te tim, kako Hitler i njegovi suradnici stalno naglašuju, »osigurati budućnost njemačkom narodu za hiljadu godina unaprijed«.

Belgijska, nizozemska i luksemburška vlada zatražile su pomoći Francuske i Engleske, koje su se najpripravnije odazvale te odmah uputile sve svoje vojne snage.

Belgijski kralj ovim povodom uputio je ovaj proglaš na svoj narod: »Belgijaci! Ovo je drugi put u 25 godina, kako Belgiju napada Njemačka carevina, gaseći sva svoja najsvećanija obećanja. Do posljednjega trenutka ispunili smo dužnost u pogledu neutralnosti. Hrabrim belgijskim vojnicima i hrabrim Belgijancima upućujem moj bratski pozdrav. Oni se bore stopu po stopu, da bi zaustavili nasratj neprijatelja kroz naše krajeve. Zahvaljujući svjesnom naporu cijelog belgijskog naroda, naša oružana snaga sada je mnogo veća i jača, no što je bila 1914. Velika Britanija i Francuska obećale su nam pomoći, i njihovi odredi već su na putu, da se pridruže našim četama. Borba će biti teška, ali neka niko ne posumnja u konačni rezultat. Kao i moj Otar 1914., i ja sam sada ispunjen vjerom i punim povjerenjem. Stvar Belgije je čista i Božjom pomoći Belgija će triumfirati!«

I nizozemska kraljica je isto tako uputila proglaš na svoj narod: »Ovim izričem najoštriji protest protiv ove još nikada nečuvane forme povrede dobre vjeće i svega što se kao pristojno može smatrati u jednoj civiliziranoj državi. Ja i moja vlada ćemo činiti svoju dužnost. Pošto je naša zemlja za vrijeme svih ovih mjeseci čuvala najstrože svoju neutralnost, i Nizozemska nije imala druge namjere nego da ovu neutralnost sačuva. Njemačka je ipak prošle noći napala Nizozemsку bez prethodne opomene. Ovaj napad u protivnosti je sa svečanim obećanjem Njemačke, da će respektirati neu-

snagom i propagandom. Ko vidi nešto dalje svoje sjeme, taj lako vidi svih tih smicalica, ali, daj Bože, onih u masi koji bi to vidjeli. Dok jedno prozru, drugo će se novo roditi. Sada je parola proti Crkvi i Papi, kao onima koji »vode« na zaklanje. A novine pišu samo o Papi, jedinoj ličnosti koja ima snage dignuti riječ protesta proti sili grubijanstva i nasilja.

Njivu za plodan rast ovih parola izorali su oni, koji već godinama Crkvu ne žele vidjeti ni u školskom odboru. Samo dalje — tako »vrli rođljubić«.

Ali, jer vjerujemo u čas koji dolazi, pogled nam je vedar.

Junior

Sistematski su nastojali svi neprijatelji našega narodnog života i samostalnosti blatom grđenja ružiti Crkvu i njezin auctoritet u očima našega puka. Žile života joj nisu mogli podrezivati, jer su one visoko do neba i na njemu. Uvjek se siktalo otvorene parole, koje su išle od usta do usta kao slatki napitak koji bi imao o-mamiti gladna usta i prazan želudac našega čovjeka.

Ovoga puta, u ovoj krizi ne baš lako, parole su bacane pojačnom

ŽIVOT S CRKVOM

NEDJELJA PRESV. TROJSTVA

CITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Rimljanim (11, 33—36). — O dubino bogatstva, mudrosti i znanja Božjeg! Kako su nedokučivi sudovi Njegovi i neistraživi putovi Njegov! Jer ko je upoznao misao Gospodnju? Ili ko je Njemu bio savjetnik? Ili ko Mu je prije što dao, da mu se uzvrati? Jer je sve od Njega i po Njemu i u Njemu. Njemu slava u vijeku. Amen.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Matiju (28, 18—20). — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Dana mi je svast na nebū i na zemlji. Idite dakle, učite sve narode krstići ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, učići ih da opslujujete sve što sam vam zapovjedio. I eto ja sam s vama u sve dane, do svršetka svijeta.

MOLITVE KRŠĆANINA

XXIV.

PRIJE I POSLIJE JELA

Blagoslov, Gospodine, svojim svetim blagoslovom nas i ovo jelo, koje ćemo sada uživati, da ustrajemo u tvojoj svetoj službi. Tako budi.

Zahvaljujemo Ti, Gospodine, za jelo, koje si nam dao, i daj nam tu milost, da se njim dobro služimo. Tako budi.

1. Primjer Učiteljev. Evandelje nam kaže, da je Isus, prije negoli će učiniti čudo umnoženja hlebova, podigao pogled k nebu, a nato blagoslovio kruh i ribe, da se podijeli gladnemu mnoštvu. A, sigurno, je Isus ne samo prilikom toga čudesnog jela molio, već uvijek, prije svakoga jela, kako je to bio običaj u svim pobožnim izraelskim obiteljima.

Slijedi i ti primjer svog Učitelja te nemoj nikad sjesti za sto, a da prije niješ zazvao blagoslov s neba. Tim ćeš izvršiti:

2. Svoju dužnost. Bog, tvoj Otac, je onaj, koji ti daje jelo, koji daje rast sjeni, i čini da sazriju plodovi. Nemoj mi reći: Zar ne zasluzujem svoje jelo, pošto sam radio čitavo jutro? Nije li Gospodin, koji ti daje rad i zdravlje? Koliki od tvojih drugova su bez posla, a ti imaš sreću, da možeš zaradivati. Nije li i to dar Božji?

Uvjeren sam, da velikoj nevolji, koja vlada u svijetu, nije zadnji uzrok baš žalosna činjenica, što ljudi ne priznavaju Djelitelja svih darova, Boga, i ne zahvaljuju Mu.

Kad izgovaraš svoju molitvu (ili kad se barem pobožno prekržiš) i onda, kad se nalaziš u društvu s drugima ili na javnom mjestu, ona postaje lijepi čin vjere onoga, koji se ne stidi svoje vjere.

3. Korisno djelo. Tolike su koristi, koje ti donosi pobožna molitva prije i poslije jela. Uzdržavajući se za čas od jela, dok izmoliš molitvu, pobijedit ćeš samo: ga sebe i svoju pohlepku za jelom; misao

ništavanje javnih zgrada i domova, razaranje prometnih sredstava zauzimaju takve dimenzije, da će sve to činiti nenađoknadivu štetu.

stanovnika. Glavni grad Belgije je Bruxelles s preko 800 hiljada stanovnika. Ostali veći gradovi jesu: Anvers, Gent i Liege. Osim ovih gradova broji Belgija 24 manja grada s više od 20 hiljada stanovnika. U tih 28 gradova živi preko 60 posto ukupnog belgijskog pučanstva, dok je manji dio nastanjen po selima.

Pučanstvo se sastoji od Flamanaca i Valonaca. Flamanci su Germani, a Valonci Galoromani. Prvi govore nizozemski, drugi francuski. U zakonodavstvu, kao i u upravi flamanski i francuski jezik su savsim izjednačeni još od g. 1839. Što se tiče karaktera i vanjskine Flamanci su veoma blizu Nizozemcima, a Valonci Francuzima. U vjerskom pogledu Belgija je gotovo isključivo katolička zemlja. G. 1921. bilo je jedva 30 hiljada protestanata i 13 hiljada Židova.

U kulturnom pogledu Belgija stoji na visokom stupnju. Od g. 1914. uvedena je opća školska obvezna. Svaka i najmanja općina mora imati barem jednu pušku školu, za čije se uzdržavanje brine država. G. 1920. imala je Belgija 795 elementarnih, 3366 pučkih, 4193 produžnih i 99 učiteljskih škola, 97 realka, 36 javnih i privatnih gimnazija, 2 državna sveučilišta, te od 1923. kolonijalno sveučilište u Anversu, katoličko sveučilište u Louvainu i još jedno privatno u Bruxellesu. K tome

na Boga sjetit će te, kako jelo nije svrha samome sebi, već sredstvo, da se sačuvaš u životu te da možeš vjerno služiti Gospodinu. A molitva će te sjetiti na dužnost jednostavnosti u jelu, samozataje i mrтvenja te posta. Tako ti jelo ne će biti poticaj na zlo ili podražaj tjesne pohote. Napokon molitvom ćeš isprositi na se i svoje jelo najobilniji blagoslov s neba, da ti ono prija i koristi.

Cita se u knjizi proroka Danijela, kako su tri izraelska mladića na dvoru kralja Nabukodonozora, i ako su se uzdržavali od jela sa kraljevskoga stola i hranili samim povrćem, bili uvijek debeli i zdravi. Oni su blagovali jelo po volji Božjoj. A zar ne vidimo isti slučaj u siromašnim, ali pobožnim obiteljima, gdje se još moli i prije i poslije jela? Usprkos njihovog siromaštva, u njihovoju kući je zadovoljstvo i blagostanje. Bog je onaj, koji blagoslovuje njihov sto.

Počni od danas, da budeš vjeran molitvi za stolom prije i poslije jela! Uvedi je u svoju obitelj!

Crkveni kalendar

Nedjelja, 19. V.: Nedjelja presv. Trojstva. — Sv. Celestin, Papa. Prijе nego je postao Papom, zvao se Petar Morone. Živio je na jednoj gori pustinjačkim, pokorničkim životom. Iz pustinje pozvan je na papinski prijesto g. 1292. No za kratko vrijeme. Ljubav za pustinjom bila je jaka, pa se zahvalio na papinskoj časti i opet se povratio na staru način života. Umro je na današnji dan g. 1296.

Ponedjeljak, 20. V.: Sv. Bernardin Sienski. Rodio se u Italiji g. 1380. Već u mladim godinama svratio je na se pažnju rodnoga grada. A sv. Vincencij Fererški prorekao mu je davno prije veliku i neobičnu budućnost. Izgarao je u njezi bolesnika i u propovijedaju Božje riječi. Svojim propovijedima i najteže grješnike izmirio je s Bogom. Umro je svetom smrću, nakon što je kao skromni franjevac mnogo za Boga i Njegovo djelo učinio. Umro je 1444.

Utork, 21. V.: Sv. Feliks, kapucin. U mladim godinama bavio se težačkim poslovima. I kao težak svugde i svadje gledao je i tražio Boga. Godine 1540. stupi u kapucinski samostan za brata laika. Skoro 50 godina proživio je kao brat laik i ostavio iza sebe divan uzor svetačkoga života.

Srijeda, 22. V.: Sv. Julija, djevica i mučenica. Polovicom 5. vijeka pretrpjela je mučeničku smrt radi svoga zaručnika Isusa Krista.

Cetvrtak, 23. V.: Tijelovo. Spomendan ustanovljenja Presvetog Oltarskog Sakramenta i izvanska proslava tog velikog događaja, u kojem je Kristova ljubav došla do vrhunca.

Petak, 24. V. Sv. Melecij, vojnički satnik. Zajedno sa 252 druga podnio je mučeničku smrt u Istri.

Sabota, 25. V.: Sv. Grgur VII., Papa. Bio je jedan od najvećih Papa.

NOVE MJERE OPREZA U ŠVEDSKOJ. Švedska je uputila pojačanja na granicu prema Norveškoj. U čitavoj Švedskoj naredeno je zamračivanje svake noći.

treba dodati brojne tehničke škole, visoke škole za trgovinu, umjetničku akademiju u Bruxellesu, dvije politehnike, poljodjelski institut, veterinarsku akademiju i četiri konservatorija. Osim toga ima još veliki broj naprednih znanstvenih instituta i učenih društava.

Belgia je veoma bogata prirodnim blagom, ugljenom i rudama. Pretežno je industrijska zemlja. Zahvaljujući izvanredno povoljnom položaju zemlje i trgovina je jako razvijena. Poljodjelstvo stoji na vrlo visokom stupnju. Najviše se sjepe pšenica, raž i zob, a u Flandriji sadi se krumpir. Mnogo se žita mora uvoziti. Uzgoj industrijskih biljki je osobito jak, napose cikorije. Južni gorski krajevi bogati su sumama, dok sjeverni krajevi oskuđuju na drvu. Ribarstvo na moru je bez većega značenja.

Od prirodnih bogatstava na prvom je mjestu kameni ugljen. Velike količine ugljena izvoze se u Nizozemsku i Francusku, ali se, što je značajno, još mnogo više ugljena uvozi, i to napose iz Engleske i Njemačke, zbog potreba osobito razvijene belgijske industrije. Sirovine se također moraju uvoziti. Osobito je važna produkcija željeza i čelika. Od ostalih građana industrije spominjemo kemijsku industriju, keramičku industriju, industriju stakla, kože, tekstilnu industriju i t. d.

Iako je Belgija mala država, ima ogromno kolonijalno carstvo, državu Kongo, koja je sa svoja 2 milijuna i 350 četvornih kilometara 80 puta veća od cijele Belgije. Stanovništvo, koje stanuje na tom golemom području, jedva nešto malo premašuje stanovništvo Belgije. Iz Konga uvozi Belgija vrlo dragocjene sировине, kao što su zlato, slonova kost, bakar, kaučuk, kakao, kokosovi orasi i kokosovo ulje.

Širom svijeta

RAT NA ZAPADU BJESEN. Ratište u Belgiji pretvara se u pakao. Gubici su na obe strane ogromni i strahoviti, kako u ljudstvu, tako i u materijalu. U borbu ulaze mase vojnika. Na Meusi od Liegea do Sedana i Longwyja bjesni ogromna bitka, o kojoj možda ovisi sudbina cijelog rata. U akciji se nalazi dva do tri milijuna vojnika. Prve žrtve iznose 20 hiljada ljudi, uništeno je preko 600 aviona te nekoliko stotina tankova, i ako se borbe nalaze samo u začetku. Vrhovni zapovjednik nizozemske vojske naložio je glavnom dijelu četa, da polože oružje i obustave borbe, dok se u pokrajini Zeeeland otpor nastavlja i država ostaje u ratu s Njemačkom, kao što i nizozemska mornarica nastavlja borbu. Nizozemski ministar vanjskih poslova opravdao je ovu odluku tim, što su njihovi gubici bili strašni, jer je poginulo oko 100 hiljada njihovih vojnika, a kraljičina garda izgubila je 80% vojnika i oficira, dok je njemačko zrakoplovstvo svojim neprestanim bombardiranjem u najnapučenijem dijelu sjeverne Nizozemske među stanovništvo napravilo pravu klaonicu.

PRED NOVIM PROŠIRENJEM RATA. U Rimu najavljaju skri ulazak Italije u rat protiv Engleske i Francuske. To otvoreno piše Mussolinićev »Popolo d' Italia«.

ENGLSKE ČETE NA ISLANDU. 10. t. m., kad je Njemačka provalila u Belgiju, Nizozemsku i Luksemburg, engleske su se čete iskrcale u Islandu i okupirale ga, da bi zaštitile Islandane od njemačke invazije. Island je za svoju obranu raspolažao samo sa 70 žandara.

SPANJOLSKA SVAKAKO OSTAJE NEUTRALNA. Kako se saznaje, general Franco odbio je, da se Španjolska priključi Italiji i Njemačkoj na taj način, što bi ona navalila na Gibraltar u času, kad bi Italija ušla u rat na strani Njemačke.

ZA ZAJAM NEZAVISNOSTI U BELGIJI kroz tjeđan dana upisano je preko 2 milijarde franaka.

RAT U KINI. Kineske čete prešle su u napadaj na nekoliko frontova. Tako je započela žestoka kineska ofenziva u Hupeji, uslijed koje se japanska vojska od 150 hiljada ljudi nalazi u teškom položaju. Ogorčene se borbe vode i u dolini rijeke Han.

»PETA KOLONA«. Zadnje vrijeme mnogo se spominje »petu kolonu«. Tim se riječima želi označiti djelovanje neprijatelja u unutrašnjosti neke zemlje, koja je cilj njegova napadaja. Taj izraz prvi put je upotrebljen u novinstvu prilikom Španjolskoga građanskog rata. Kad je g. 1936. Madrid bio opkoljen, izvršeno je to armijom, podijeljenom u 4 kolone, koje su morale navaliti u različitim točkama. U tom času guverner Madrida general Mijajlo poduzeo je mjere protiv Španjolaca u unutrašnjosti grada, koji su imali zadataču, da djeluju u vezi s ostale 4 kolone tim, što bi izazvali pobunu u unutrašnjosti Madrida u času, kad armija izvana započne svojim navalama. Oni su kasnije zato prozvani »petom kolonom«.

Posebno mjesto zauzima brusiona dijamantata u Anversu.

Promet se mogao razviti osobito zahvaljujući povoljnom smještaju zemlje. Napose je razvijena tranzitna trgovina Belgijska trgovacka flota ne odgovara velikom razvitu prometu, te je služila gotovo isključivo prometu s evropskim državama. Osim željezničkih pruga važni su i brojni kanali u srednjoj i sjevernoj Belgiji koji spajaju glavne rijeke međusobno i s francuskim i nizozemskim pomorskim putevima.

U političkom pogledu ona je ustavna kraljevina s vladajućom dinastijom iz kuće Sakson-Coburg-Gota. Upravo se navršilo 6 godina da je na prijestolju sadašnji kralj Leopold III. S kraljem, koji je vrhovni zapovjednik vojske, zakonodavnu vlast vrše oba predstavnika doma, senat (167 članova) i parlament (202 zastupnika).

Iako je Belgija mala država, ima ogromno kolonijalno carstvo, državu Kongo, koja je sa svoja 2 milijuna i 350 četvornih kilometara 80 puta veća od cijele Belgije. Stanovništvo, koje stanuje na tom golemom području, jedva nešto malo premašuje stanovništvo Belgije. Iz Konga uvozi Belgija vrlo dragocjene sировине, kao što su zlato, slonova kost, bakar, kaučuk, kakao, kokosovi orasi i kokosovo ulje.

Iz naših krajeva

† DR STJEPAN MARKULIN. Pri zaključku lista doznajemo, da je 15. t. m. u Zagrebu preminuo jedan od naših najidealnijih i najpožrtvovnijih katoličkih radnika — odvjetnik dr Stjepan Markulin. Osobito mnogo je učinio za procvat naše hrvatske katoličke štampe kao dugogodišnji tajnik »Pijevog društva za dobru štampu« i blagajnik »Društva sv. Jeronima«. Vječni mu pokoj, a ožalošćenoj obitelji i njegovim bližim suradnicima naše iskreno saučešće!

TRGOVAČKI UGOVOR IZMEĐU SOVJETSKOJE RUSIJE I JUGOSLAVIJE zaključen je i potpis u Moskvi 11. t. m. Potpisane su tri konvencije o trgovini, plavidi, plaćanju i trgovačkim predstavnistvima. Ovim ugovorom predviđa se razmjena robe za g. 1940. i 1941. u vrijednosti od 176 milijuna dinara te ustanovljene sovjetsko-trgovačkog predstavnstva u Beogradu i jugoslavenskom u Moskvi.

KAPITULARNI VIKAR KRIŽEVAČKE BISKUPIJE. Kanonici križevačkog grkokatoličkog Kaptola izabrali su za kapitularnoga vikara, koji će voditi poslove biskupije do imenovanja novoga biskupa, dra Danu Šajatovića, križevačkoga kanonika i generalnoga vikara. On je odmah nato preuzeo sve poslove biskupije.

DR KULENOVIĆ ZA AUTONOMIJU BOSNE I HERCEGOVINE. Na svom agitacionom putu po Bosni voda muslimana ministar šuma i ruda dr Džafer Kulenović, u Zenici je u svom govoru, među ostalim, kazao, da je on »dosledan svojoj poznatoj izjavi: Bosni i Hercegovini treba dati autonomni položaj, koji ona zaslužuje. Treba da se narod razvija prema onom središtu, koje mu je priroda stvorila, a ne prema središtu, koje je stvoreno vještačkom rukom. Bosna i Hercegovina će dobiti ono, što joj pripada. Već se sada može opaziti, da se to težnji priklanaju svim krugovima.«

PRED OPĆINSKE IZBORE. U banovini Hrvatskoj ima svega 720 općina. Pregrupisane su općine u kotarima Gradačac, Brčko i Derventa. Stoga su baš radi toga pregrupisanja odgodeni u tim kotarevima općinski izbori: za 26. V. u općinama kotara Brčko i Gradačac, a 2. VI. u općinama kota Derventa.

NAŠE VLASTITE PLINSKE MASKE. Već 9 mjeseci imamo svoje vlastite plinske maske »Nebojša«, koje izraduje tvornica Bata u Borovu. One su ne samo jeftinije, nego i potpuno savršene, te po ničemu ne zaostaju za stranima. Svaka maska se najprije ispituje u »čeliji smrti«.

DRŽAVNA ZAŠTITA PRENESENĀ U BANOV KABINET. Banu je odsad nepredno podređen odio za državnu zaštitu i prenesen u sastav kabineta bana.

DUŽNICI SREDNJEGLA STALEŽA traže obustavu dugova i ovrsnih postupaka od g. 1932. Na zboru u Zagrebu prihvaćen je načrt uredbe za razduženje srednjega staleža, kojim se predviđa moratorij za dugove, nastale prije 1933.

NAŠA TRGOVAČKA MORNARICA brojila je početkom ove godine 185 parobroda s ukupnom nosivosti 596 hiljada 655 tona.

Belgija ima relativno vrlo jaku vojsku. U miru vojska Belgije ima tri armijska korpusa po dvije pješadijske divizije, jednu samostalnu armijsku artiljerijsku brigadu s teškim topovima, jedan bataljun borbenih kola, jedan motorizirani konjanički korpus, jednu diviziju ardenskih lovaca, kao i granične čete. U svemu u doba mira belgijska vojska ima — zajedno s 38 hilj. dobrovoljaca — oko 90 hiljada ljudi. U ratu pak belgijska oružana sila može brojiti oko 700 hiljada ljudi. Prema jeziku i vojska je podijeljena na flamanske i valonske armije.

Belgija je uuvijek imala cito niz prvozrazenih utvrda, a pred sadašnji rat ona je podigla nove moderne utvrde duž njemačke i nizozemske granice, dok su stare utvrde znatno modernizirane. Utvrde su sve do zadnjih dana trajno dopunjivane novim sistemom navodnjavanja. Tako sada postoji tzv. »belgijska Maginotova linija«, na izgradnji koje se radilo od 1930., a stoji od prilike preko 3 milijarde dinara.

Ratna mornarica Belgije skoro i ne postoji, jer nije potrebna. Ratno zrakoplovstvo je zadnjih godina napredovalo, tako da Belgija ima u prvoj liniji u svemu oko 500 aviona. Teških bombardera nema.

Nizozemska ili Holandija je jedna od

Potpore obiteljima obvezanika pozvanih na vojnu vježbu

Iz ministarstva vojske i mornarice saopćuje se:

»Pošto su se u posljednje vrijeme javili slučajevi bilo nepravilno dodjeljivanih pomoći porodicama obveznika pozvanih na vježbu, bilo neposrednih i nedozvoljenih intervencija poslovnih i drugih ljudi, potrebno je, da bi se izbjegle nepravilnosti, iskoriscavanja i zloupotrebe, da porodice obveznika pozvanih na vježbu slijedeće:

Porodice svih onih obveznika pozvanih na vježbu, koje su uslijed toga ostale bez nužnih sredstava za život, osigurane su državnom potporom, koja je predviđena uredbom o potpori porodicama lica pozvanih na vojnu dužnost i koje su zbog toga sada ostale bez nužnih sredstava za život odmah izda vanredna potpora odi 150 dinara za svaku porodicu;

Osim potpore, koja je odredena prema ovoj uredbi na izrično traženje g. ministra vojske i mornarice od 25. travnja o. g., ministarski savjet donio je odluku:

Da se svima onim siromašnim porodicama, čiji su hranioci pozvani na vojnu dužnost i koje su zbog toga sada ostale bez nužnih sredstava za život odmah izda vanredna potpora odi 150 dinara za svaku porodicu;

da se ova vanredna potpora izda nezavisno od potpore, koja se izdaje na osnovu uredbe o potpori porodicama lica pozvanih na vojnu dužnost i

da se ova vanredna potpora od 150 dinara hitno izda preko nadležnih vojnih okruga, koji imaju to da izvrše nezaposredno preko općinskih vlasti, kod kojih će se u tu svrhu odmah obrazovati »odbor za davanje vanredne potpore porodicama lica pozvanih na vojnu dužnost.«

Porodice siromašnih obveznika imaju puno pravo na ovu vanrednu potporu, pored one redovite i treba da odbiju svaku posredovanje poslovnih i drugih ljudi, koji od ovog potpuno pravilnog staranja države za porodice onih, koje je ona pozvala u svoju najvišu službu, žele da načine za sebe ili unesno zaposlenje ili da prave izvjesnu agitaciju.«

Budite apostoli svoje sredine!

Oružje apostolata

III.

»GOVORE, A NE ČINE«

Ovaj vjerodostojni slučaj (obraćanje o. A. Gemelli) uči nas još jednoj istini: primjer potkrepljuje riječ.

»Ako časnik — piše P. Plus — saopći svojim vojnicima naredbu poglavice, da iz rovova naprave jurš ne bojeći se smrti, i ta je naredba samo riječima napisana na papiru, vojnici se neće ni maknuti. No ako časnik prvi pojuri naprijed, tada će ga vojnici slijediti.«

Da se Isus Krist ograničio, da s gore proglaši: »Blaženi siromasi, koji trpe..., a nato bi bio živio u raskošnoj palaci, usred draži i lagodnosti života, kakvu bi praktičnu vrijednost bio imao njegov nauk? Zato je On — kako nam napominje sveti Luka — »počeo činiti i učiti«. Učio je ono, što je činio. Na posljednjoj večeri, pošto se prignuo, da pere noge učenicima, mogao je reći: »Dio sam vam primjer, kako ja učinim vama, tako i vi da činite.«

Zašto su zakonoznaci u Jeruzolimu, koji su u doba Kristovo sjedili na učiteljskoj stolici Mojsijevoj, imali tako malo moći na narodnu dušu? Razlog toga otkrio nam je sam Krist s dvjema običnim riječima: »Govore, a ne čine.«

Nažlost i pouka kršćana koji put ne-ma uspjeha s istoga razloga: govore, a ne čine. Nije li to razlog malog ploda i našeg apostolata? Pustimo, neka na to slobodno odgovori naša savjest. Možda ćemo

morati ponoviti odluku, da bolje primijenimo ovaj temeljni zakon, koji se sastoji u tome, da dovedemo u sklad riječi s djelima, da posvjeđočimo nauk s praksom, da preporučimo svoju vjeru sa životom.

LAKO ORUŽJE

Ovdje je dobro zabilježiti, da dobar primjer daje baš naš obični život, ureden po načelima Evangelija. Daje ga nadasve savršeno ispunjavanje dužnosti našega staleža. Ne traži baš ništa vanrednoga, blistavoga, junačkoga.

Mladičima Katoličke Akcije kazao je jednom s. u. Pio XI.: »Stalni je broj osoba, koje trebaju samo ovo: da vide naime, što treba činiti, da budemo dobrim katolicima i dobrim građanima; da budemo dobri katolici i dobro se snađemo u obitelji, školi, društvu; da budemo dobro katolici i dovedemo u sklad savjest sa svim mnogim i raznim zgodama građanskoga života. Evo apostolata, na koji ste pozvani.«

Takav je apostolat primjera: provadati kršćanski život, uvijek i posvuda. I — i to treba reći — živjeti na najnaravniji način, a da naše držanje pri tome ne bude bahato i naduto, namješteno, hvaljavo i nametljivo.

O Petru Jurju Frassati piše jedan njegov drug: »Njegov primjer bio je sretnečki prilječev, jer misticizam, koji on nije za ništa hinio, naravno se odrazivao

teke i muzeji. Godine 1925. bilo je u Nizozemskoj zabilježeno 1170 novina i časopisa. Radio emisije postoje u Hilversumu i Huizenu.

Prema popisu zvanja preko 38 posto Nizozemaca bavi se industrijom i rudarstvom, preko 23 posto poljodjelstvom i šumom, 21 posto trgovinom i prometom. Od čitave površine 73 posto pripada poljodjelskoj kulturi. Vrlo je razvijeno vrtlarstvo, takoder i stočarstvo, koje zauzima najveći dio izvoza, a naravski i ribolov. Najglasovitija grana nizozemske prirede je voćarstvo.

Najviše je Nizozemska uvozila iz Njemačke, a izvozila u Englesku. Trgovačka mornarica Nizozemske brojila je (1927.) 2.654.003 bruto register tona. Najveća plavida društva nalaze se u Rotterdamu. Željeznička mreža obasije 3.645 kilometara, a glavne pruge su električne. Zračni promet veže Nizozemsku s Londonom, Bruxellesom, odnosno Parizom te njemačkim zračnim bazama.

Vrlo je razvijeno nizozemsko bankarstvo.

Nizozemska je ustavna monarhija od 1814. s nekim promjenama od 1922. godine. Kruna je nasljedna u dinastiji Oran i Ženskoj lozi. Od 1890. vlasta kraljica Wilhelmina, koju će naslijediti prinčesa Julijana. Kraljica imade izvršnu moć i mo-

u svakom činu, niti ga je on krio iz kri-vo shvaćenog ljudskog obzira. Odatle ona privlačiva moć, koju je on, nchotice, širio oko sebe. Nastavlja zaista isti svjedok očevidec: »Njegovo društvo bilo je dostatno, da nas zadrži, kao da u njegovoj prisutnosti nije postojalo zlo; nepro-mišljeno brbljanje, i ako salonski nevin, činio se, da je njega nedostojno; tok razgovora poprimao bi muževniji i ozbiljniji ton, i ako bi zadržao ono veselo raspoloženje, koje mu je uvijek bilo vlastito.«

Tako je ovaj mladić na najbolji način provelo u život zapovijed Kristovu: »Da vide ljudi vaša dobra djela i slave Oca vašega, koji je na nebesima.«

Dok je tako moćan, apostolat primje-ra je i lagan; moguć je svima.

Neka dobra djevojka, članica Talijanske Katoličke Akcije, pisala je sa svom jednostavnosti: »Bila sam mala tajnica jednoga zagorskog društva te, da pomogem svoju siromašnu obitelj, bila sam prisiljena, da sa svojom sestrom dođem ovamo u Englesku. Žalosna sam bila, kad sam napušta svoju ljubljenu kuću i dra-go društvo, ali ovđe moj apostolat bit će molitva, samozataja, moj rad, prikazan Bogu na dar, i moj ljubezni postupak sa svima, jer bih tim htjela dati razumjeti onima, s kojima dolazim u doticaj, a drugih su vjera, da sam dobra zato, što sam katolikinja.«

Ova skromna djevojka ne raspolaže s mnogo ljudskih sredstava za svoj apostolat. No posjeduje oružje, s kojim svim mogu rukovati, a najmoćnije je: molitvu, samozataju, primjer.

Hrana duše

VELIKO OBEĆANJE. Najljepša, naj-divnija i najkorisnija pobožnost u katoličkoj crkvi jest pobožnost Presvetom Srcu Isusovu Spasitelju je ovu pobožnost — kako je to sam objavio sv. Gertrudi — sačuvao za posljednja vremena najveće mla-kosti i nehaja, da je pokaže ljudima kao zadnji napor i pokušaj svoje neizmjerne ljubavi. — Nažlost, kod nas Hrvata ova divna pobožnost ni izdaleka nije poznata, kako bi ona zasluzivala, a u mnogim mje-stima, ona je i sasvim nepoznata. — Pro-šle godine slučajno je izdavač fra Špiri Živkoviću došla u ruke knjižica, na-pisana na talijanskom jeziku, »La grande promessa«, koja je kroz zadnjih 10 godina doživjela 16 izdanja, a štampana je u milijun i 50 hiljada primjeraka. Nije napi-sana kakvim učenim i visokim stilom, već jednostavno i pučki, tako da je svatko može razumjeti. Bogata je veoma zanimljivim primjerima, kojih je najviše doživio glasoviti širitelj pobožnosti prema Presv. Srcu Isusovu O. Matej Krole (Crawley). Ilustrirana je sa preko 50 raznih slika. Ko je samo jedanput pročita, ne može a da ne postane gorljivi štovatelj Presv. Srca Isusova. — Evo ova knjiga je ovih dana izšla na našem hrvatskom jeziku u obliku molitvenika pod imenom »Veliko obećanje«. Preveo ju je i ponešto za naše prilike udesio dr fra Stanko Pe-trov. Ima 256 stranica. Razdijeljena je u tri dijela: 1.) U čemu se sastoji Veliki

že zakone odbiti. Zajedno s krunom za-konodavnu vlast čine prva komora i dru-ga komora. Državno vijeće od 15 članova savjetuje kod vladinih prijedloga.

Evropska Nizozemska sastoji se od 11 provincija. Sjedište vlaste je Haag, a glavni grad Amsterdam. Od 1922. godine u vojski je obvezatna vojna dužnost. Postoji kolonijalna vojska, u kojoj su i kolonijalni časnici. Vrhovno zapovjedništvo imade kraljica. Postoje i domolranske čete. Ratna mornarica nije naročito jaka, ali imade za sobom slavnu prošlost.

Nizozemska dobiva zapravo svoju pravu važnost kao kolonijalna država, koja imade znatan i bogat posjed u Ti-hom oceanu, a to je t. zv. Nizozemska Indija. Nizozemci su naime oteli Portugalcima veći dio njihovih istočno-indijskih posjeda. Tako glavni dio Sunda otočja, a bili su doprli i u Australiju i južnu Afriku. U zapadnoj Indiji osvojili su nekoliko otoka i na sjevernoj obali južne Amerike jedan dio Guajane. Nizozemci su uspjeli do današnjeg vremena razviti osobito na-predan kolonijalni sistem. Nizozemska Indija jesu zapravo posjedi na malajskom arhipelagu u Novoj Gvineji i to su: otoci Java i Madura, Sumatra, zapadni Borneo, južni i istočni Borneo, Celebes, Moluki i t. d., u svemu 1.900.152 četvorna kilometra s preko 53 milijuna stanovnika.

kо обеćanje, 2.) Pobožnost prvi 9 petaka, 3.) Razne molitve i pobožnosti Presv. Srca Isusova. (Sva tri dijela ilustrirana su slikama i primjerima). Uz molitve s oprostima naznačeni su oprosti po najnovijem izdanju Sv. Stolice, što u talijanskom izdanju ove knjižice još nije provedeno, i ovo je prvi hrvatski molitvenik koji ih donosi prema spomenutom službenom izdanju. — Nijedna kršćanska kuća ne bi smjela biti bez ove zlatne knjižice, jer će ona povratiti mir i sklad u obitelj, a svima osigurati vječni spas u nebeskoj domovini. — Knjižica »Veliko obećanje« zapađa: 1) Broširana s ukusnom trobojnom naslovnom slikom Din 9; 2) uvezana u platno Din 14; 3) uvezana u kožu sa zlatnim rezom i ketijicom 32; 4) vezana u celuloid Din 32. — Naručuje se: Samostan sv. Lovre — Šibenik.

Javna zahvala

Tužna i rascviljena majka, kojoj je smrt u svijetu mladosti ugrabilu dragu joj jedinu.

VANDU

zahvaljuje se, u prvom redu, gospodinu dru Oskaru Novaku za njegovu požrtvovost, da spasi pokojnicu i da joj olakša patnje, tješći je i ulijevajući joj nadu u ozdravljenje. Zatim se zahvaljuje župniku don Ivanu Beraku za svećeničku ljubav, da pokojnicu što bolje pripremi na put k svjetlu istine, kao i učenicama i učenicima realne gimnazije, koji su se svjesno i kolegijalnom dužnošću odazvali, da posljednji put otprate na vječni počinak svoju nezaboravnu kolegicu. Isto tako, zahvaljuje se časnim sestrama Benediktinkama, koje su izišle rado ususret prigodom sprovoda, kao i svima ostalima, koji su prisustvovali ispraćaju pokojnice na vječni počinak.

Šibenik, 16. svibnja 1940.

Ožalošćena majka Ana Mocek

GROBNICA ZRINSKIH I FRANKOPANA bit će izgrađena u Ozlju. Braća Hrvatskog Zmaja žele naime prenijeti kosti Ivana Antuna, sina Petra, i Katarine Zrinske iz Graza na Ozlju, a preduvjet za izvedenje te zamisli jest izgradnja grobnice Zrinskih na Ozlju, kamo bi tada bili preneseni i zemni ostaci Zrinskog i Frankopana, koji se sada nalaze u pravostolnoj crkvi u Zagrebu.

VESTA

najbolji njemački šivači strojevi
pismena garancija 30 godina
Radio aparati TELEFUNKEN i ORION
specijalni za selo
Motocikle, Bicikle, Petromax lampe
NOVOST — štedne svjetiljke na špiritu
velika svjetlost mali trošak, pisači strojevi,
Hrvatske vune u zastave.
Cijene umjerene. Za gotovo i na opлатu
JAKOV TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

Urodenici su Malajci, a imade preko 800.000 Kineze i preko 200.000 Europejaca. Pod nizozemskom vlasti stoje zapravo preko 300 malih autonomnih državica.

Luksemburg, veliko vojvodstvo, s istoimenim glavnim gradom broji oko 300 hiljada stanovnika, a nalazi se između Njemačke, Francuske i Belgije. U toj maloj državi nalazi se nekoliko stručnih škola, 7 visokih škola, poljoprivredna i rudarska škola, biblioteka, kazalište, muzej, radiostanica i mala tekstilna industrija. Uz trgovačku komoru postoji 10 banaka.

Nekoć je Luxemburg bila srednjovečna tvrdava, koja je kasnije mijenjala gospodare Španjolce i Francuze, dok nije nakon austrijskog i njemačkog gospodstva londonskim ugovorom od 11. svibnja 1867. postala samostalna.

Luxemburg zauzima 2586 četvornih km, a stanovnici su većinom katoličke vjere. Službeni govor je francuski, a vrlo je razvijeno školstvo. Pučanstvo se u 33 posto bavi poljoprivredom, a važna je i željezna industrija. Ustav Luxemburga potječe iz godine 1868. i po tomu je Luxemburg naslijedna monarhija sa ženskim nasljedstvom. Od 1919. je velika vojvotkinja Charlotte. Vojska Luxemburga sastoji se od 250 domobranaca i 180 oružnika te 10 časnika.

Oko spasavanja našeg razarača »Ljubljane« radio se puna tri mjeseca i vršile potrebite pripreme.. 10. t. mj. najteži i najvažniji dio posla sretno je uspio, kad se pojavio na površini sa svojim prednjim dijelom.

Radovima oko dizanja razarača rukovodio je barun Banfield sa stručnjacima naše ratne mornarice. Radovi su tekli normalno i u toku radova nije se dogodilo ništa, što bi onemogućilo ili otežalo izvlačenje razarača s morskoga dna.

Rad je bio težak i iziskivao je mnogo vremena, jer se brod »Ljubljana« nalazio na morskom dnu u vrlo nezgodnom položaju. Pramac broda stajao je na jednom grebenu 9 m. ispod površine mora, a krmu razarača u dubini od 15 m. Barun Banfield, koji se prigodom potonuća »Ljubljane« stavio na raspolažanje komandi naše ratne mornarice, vidio je, da je prije svega potrebno zasuti dno na desnoj strani broda, pa su se kroz nekoliko tjedana na to mjesto spuštale vrećice sa pijeskom. Istovremeno s tim radovima rasterećivan je razarač. Također je i na površini trebalo učiniti sve, što je potrebno. Brod je bio privezan s tri strane željeznim užetima. Talijanski remorker »Ciclop« imao je dužnost, da povlači pramac razarača. Drugi talijanski remorker »Tenax« vukao je sredinu broda, u kojoj su se nalazili strojevi, a pomoćni brod naše ratne mornarice »Spasilač« dario je krmu potonulog razarača.

Kada je sve bilo spremno, u 9.30 s. dat je signal sa »Spasioca«, na kojem su se nalazili novi zapovjednik pomorske obalne komande admirал Armin Pavic i barun Banfield. Na znak sirene sa »Spasioca« odgovorile su sirene sa »Ciclopom« i »Tenaxom«, da je sve spremno. Odmah su stavljene u pokret parne dizalice, te su se željezna užeta počela sve više stazati. Radilo se polagano i oprezno. Kada se barun Banfield uvjerio, da sve uredno funkcioniра, dao je nalag ronioncima, da se još jednom spuste na dno mora i da pregledaju, da li je sve u redu. Da samih nekoliko minuta povratili su se ronoci na površinu i izvijestili barunu Banfielda, da je na dnu sve u redu i sigurno. Nato je sa »Spasioca« dan znak, da se nastavi sa zatezanjem užeta. Na mjestu se nalazio i velik broj pomoćnih brodova i maona. Na jednoj maoni bio je smješten aparat, koji

se zatim nastavili ubrzanim tempom. Brod se već potpuno uspravio. 14. t. mj. vršili su se radovi oko istezanja broda, koji su potpuno uspjeli. Ovih dana počet će se cpriti voda i pomoći kompresora usisavati zrak u unutrašnjost broda, kojega su svi otvorili hermetički zatvoreni. Prethodno se još moraju postaviti cilindri, pomoći kojih će se brod dizati i dotelegiti na površinu.

Razarač »Ljubljana« će odmah, pošto bude oslobođen svih naprava, biti upućen

pomoći remorkera naše ratne mornarice u jedno domaće brodogradilište. Svi su izgledi, da će najdalje u ponedjeljak napustiti Šibensku luku, u koju će se povratiti, pošto budu obavljeni popravci, koji će prema predviđanjima potrajati najviše 3 mjeseca.

Život Šibenika

Raspored službe Božje i procesije na Tijelovo

Služba Božja u stolnoj bazilici počinje u 8.30 s. ujutro, kojoj prisustvuju sve državne, vojničke i samoupravne vlasti te predstavnici škola i zavoda. Preko službe Božje vojska, postrojena na trgu, četiri puta dava počasni »salve«, i to na »Slatava Bogu«, Evangelje, Podizanje i Pričest.

U 9.30 s. iz bazilike kreće teoforična procesija ovim redom: 1. Bratovštine; 2. Djeca zabavista; 3. Pjevački zbor »Marijinih kćeri«; 4. Osnovna škola — Crnica; 5. Osnovna škola — Dolac; 6. Muška osnovna škola — Varoš; 7. Ženska osnovna škola (kad sv. Franje); 8. Muška osnovna škola (kad sv. Franje); 9. Gradanska škola; 10. Ženska zanatska škola; 11. Trgovacka akademija i trgovacka škola; 12. Učiteljska škola; 13. Realna gimnazija; 14. Hrvatska glazba; 15. Križarice; 16. Katoličko žensko društvo »Zora«; 17. Treći Red sv. Franje; 18. Križari; 19. Katolički muževi; 20. Časne sestre; 21. Vatrogasci; 22. Cecilijski zbor; 23. Vojna glazba; 24. Vod vojnika; 25. Predstavnici civilnih vlasti i ureda; 26. Općina; 27. Svećenstvo; 28. Svetotajstvo pod nebnicom nosi preuzv. biskup; 29. Sresko načelstvo; 30. Vojno časništvo; 31. Vod vojnika; 32. Puk.

Procesija ide ulicom Kralja Tomislava

TIJELOVO. U četvrtak 23. t. mj. po cijelom katoličkom svijetu bit će najsvetije proslavljen blagdan Tijelova sa svečanim teoforičnim procesijama. I naš grad proslavit će taj veliki blagdan svećano i tradicionalno. U svim crkvama bit će služba Božja kao u najveće blagdane. U 8.30 s. u stolnoj crkvi bit će pontifikalna sv. Misa presvij. Piana uz asistenciju preuzv. biskupa. Iza sv. Mise krenut će iz katedrale velika teoforična procesija.

Izvučen razarač „Ljubljana“

je isisavao vodu iz unutrašnjosti broda. Taj je aparat stavljen odmah u pogon. Na taj način se htjelo olakšati brod. Na drugoj maoni radio je kompresor, koji je punio zrakom prostor broda, iz kojega je isisavana voda. Kada je brod ovako bio dovoljno rasterećen, on se polagano počeo dizati i najedamput su se na površini počeli ukazivati djelovi razarača. Kroz cijelo ovo vrijeme kružili su hidroavioni naše ratne mornarice i snimali sve važnije momente izvlačenja potonulog broda »Ljubljane«.

Na Rogaču, novom gatu Vrulje na poluočiću Šipadu, nalazio se veliko mnoštvo radozalog svijeta, koje je sa dalekozorima promatralo tok započetih radova.

Točno u 10.15 pojavio se na površini najprije desni dio pramca, na kojem se vidjelo ime broda. Što se više brod dizao, pojavljivali su se na površini i drugi dijelovi. Tako se pojavio zapovjednički most, pa onda dimnjak. U 10.45 s. dan je nalag, da se prestane sa vučenjem, jer je brod već bio uspravljen do 20 stupnja.

Barun Banfield se tada ukreao na jedan mali čamac, na koji je pošao, da iz blizine pogleda položaj, u kojem se brod nalazio. Prijatelji baruna Banfielda čestitali su mu na uspjehu, naročito oni, koji su tvrdokorno sumniali, da će ikada uspijeti podignuti razarač s dna mora. On je prvi stupio na spašeni brod. Pošto je pregledao brod, dao je nalag za daljnji nastavak radova.

Radovi su se zatim nastavili ubrzanim tempom. Brod se već potpuno uspravio. 14. t. mj. vršili su se radovi oko istezanja broda, koji su potpuno uspjeli. Ovih dana počet će se cpriti voda i pomoći kompresora usisavati zrak u unutrašnjost broda, kojega su svi otvorili hermetički zatvoreni. Prethodno se još moraju postaviti cilindri, pomoći kojih će se brod dizati i dotelegiti na površinu.

Razarač »Ljubljana« će odmah, pošto bude oslobođen svih naprava, biti upućen pomoći remorkera naše ratne mornarice u jedno domaće brodogradilište. Svi su izgledi, da će najdalje u ponedjeljak napustiti Šibensku luku, u koju će se povratiti, pošto budu obavljeni popravci, koji će prema predviđanjima potrajati najviše 3 mjeseca.

sutne stvaralo vanredan utisak. Skoro nije bilo oka, koje se nije orosilo u času, kad su djeca sa sabranošću starca, a pobožnošću anđela, pristupali sv. Prci. Pjevanje i recitiranje za vrijeme sv. Mise organizirale su če sestre Predragocjenjene Krvi, kojima i ovom prilikom neka je javno priznanje za sve žrtve i ljubav, koju su pokazale pripravljajući naše prvočesnike. Uvečer u Kat. Domu bila je prvočesnička akademija. Kat. Dom bio je dupkom pun roditelja i građanstva. Akademija je bila bogata s programom, koji su dotjerale uz veliki trud naše časne sestre Dominikanke s č. s. Imeldom na čelu. Mladi prvočesnici uspjeli su više od jednoga puta razveseliti i iznenaditi svoje sretne roditelje i goste. Nema sumnje, da je ove godine prva Prci u svakom pogledu, a osobito u svom jutarnjem programu uspjela do iznad očekivanja. Da je ovogodišnja prva Prci tako uspjela, ide velika zasluga i naše vjeroučitelje preč. don F. Grandova i vlč. Haila, koji primjenom principa radne škole i na vjeroučenu pouku postizavaju vanredne uspjehe kod svoje djece.

PIVA SV. PRIČEST VIEŽBAONICE bit će u nedjelju 19. t. mj. u 7.15 s. ujutro.

SASTANAK »ZORE«. U nedjelju 19. t. mj. u 5 s. popodne održat će se u velikoj dvorani Kat. Doma sastanak svih članica »Zore«, a od 4—5 s. bit će u crkvi sv. Luce blagoslov s Presvetim, pak se pozivlju, da sve nefaljeno dođu na tijelovsku teoforičnu procesiju. — Uprava.

PRIČEST I SAT KLANJANJA KRIŽARICA. Pozivlju se sve Križarice i Male Križarice, da u nedjelju 19. t. mj. u 7 sati ujutro prisustvuju zajedničkoj sv. Misi i sv. Prci, te popodne od 4—5 s. satu klanjanja u crkvi sv. Luce. — Isto tako na Tijelovo 23. t. mj. bit će zajednička Misa i sv. Prci svih Križarica i Malih Križarica u 6.30 s. ujutro u crkvi sv. Luce, a popodne od 4—5 s. sat klanjanja. — Sve Križarice i Male Križarice dužne su sudjelovati tijelovskoj teoforičnoj procesiji. — Duhovnik.

UMRLI. Od 9.—16. t. mj. umrli su u Šibeniku: Bošnjak Ana pk. Luke iz Dicma (34 g.), Bogumović David pk. Bože iz Obrovca (16 g.), Maleš Slavka Josina iz Turjaka (9 g.), Morić Rajko pk. Petra iz Stankovaca (13 g.) i Blažević Nada Viktorova iz Gačetina (9 g.). — P. u. m.!

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijela je gda Antić Matilda Din 20. — Uprava harno zahvaljuje.

SVIM ČLANICAMA »ZIVOGA SVIJETLA« javljaju se sve Križarice i Male Križarice, da u nedjelju 19. t. mj. u 7 sati ujutro prisustvuju zajedničkoj sv. Misi i sv. Prci, te popodne od 4—5 s. satu klanjanja u crkvi sv. Luce. — Isto tako na Tijelovo 23. t. mj. bit će zajednička Misa i sv. Prci svih Križarica i Malih Križarica u 6.30 s. ujutro u crkvi sv. Luce, a popodne od 4—5 s. u crkvi sv. Luce, te nakon njega sastanku u Kat. Domu. — Don Ante Radić.

KUPIO BIH JEDNU KUĆU u Šibeniku. Ponude i adrese prijaviti do 25. svibnja Uredništvu lista.

Razne vijesti

RADIOSTANICU ZAGREB PREUZELA BANSKA VLAST. Za 1 milijun i 900 hiljada dinara Banska Vlast u Zagrebu preuzela je zagrebačku radiostanicu. Imenovan je posebni privremeni odbor, koji će njom upravljati, počašći njen kapacitet i reorganizirati rad na njoj, kako bi mogla zadovoljiti svim potrebama pučanstva banovine Hrvatske.

PRODAN PAROBROD »KRALJICA MARIJA«. Naš najveći putničko-turistički parobrod »Kraljica Marija« prodan je francuskom parobrodarskom društvu »Compagnie Generale Transatlantique«. Već je napustio splitsku luku i stigao u francusku luku Marsella.

HRS ZA ZABRANU NOĆNOG RADA ŽENSKOM OSOBLJU. Hrvatski Radnički Savez je podnio predstavku mjerodavnim faktorima, da se u svim javnim lokalima zabraniti rad ženskom osoblju poslije 10 sati u noći, jer da bi se samo na taj način s uspjehom mogao suzbiti nemoral, koji se u posljednje vrijeme naglo širi.